

Кафедра управління та адміністрування

Схвалено:

На засіданні кафедри управління та
адміністрування

Протокол № 9 від 18 червня 2024 р.

Завідувач
кафедри

Юлія МАЛАШЕНКО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ»

Спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація: _____

Укладачі силабусу навчальної дисципліни:

Заволока Юлія Миколаївна – доцент кафедри управління та адміністрування

Викладач:

Заволока Юлія Миколаївна – доцент кафедри управління та адміністрування

Силабус розглянуто на засіданні кафедри управління та адміністрування

Протокол № 9 від «18» червня 2024 р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Банківські операції
Шифр та назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год Лекції: 28 Практичні заняття: 28 Самостійна робота студентів: 64
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	VIII семестр - іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Заволока Юлія Миколаївна	
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри управління та адміністрування
Контактна інформація викладача:	
E-mail	zavoloka06@gmail.com
Контактний тел.:	+380950176720
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача	

3. Анотація курсу

Вивчення навчальної дисципліни «Банківські операції» є логічним продовженням опанування фундаментальних економічних знань та базується на вже вивчених курсах таких, як: «Вступ до спеціальності», «Фінанси, гроші та кредит».

Предметом вивчення курсу є система економічних та правових відносин, що виникають між банком і його клієнтами (фізичними та юридичними особами), іншими банками, а також центральним банком у процесі надання банківських послуг та здійснення операцій.

Метою курсу є формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань щодо методології та практики здійснення банками операцій і надання послуг, а також оволодіння практичними навичками управління банківськими ресурсами в умовах ринкової економіки.

Пререквізити:

Вивчення дисципліни «Банківські операції» базується на знаннях з основних економічних дисциплін, таких як «Банківська система»; «Фінанси, гроші та кредит»; «Страхування»; «Інвестування»; «Фінансовий ринок».

Постреквізити:

Знання та вміння, отримані в процесі вивчення курсу, є основою для успішного опанування дисципліни «Страхові послуги».

4. Програмні компетентності та результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Загальні компетентності	ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Спеціальні компетентності	СК-8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК-11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
Результати навчання	ПР 4 Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

5. Зміст навчальної дисципліни та розподіл бюджету часу

Модуль 1 Основи діяльності та формування ресурсів банку

Тема 1. Банківська система та організація роботи банку

Правові засади, види банківських ліцензій та принципи взаємовідносин з клієнтами.

Тема 2. Формування ресурсів комерційного банку

Види та класифікація банківських ресурсів. Власний капітал банку, його функції та порядок формування. Класифікація вкладів, залучення коштів фізичних та юридичних осіб, робота з Фондом гарантування вкладів. Отримання кредитів від Центрального банку (рефінансування) та на міжбанківському ринку.

Модуль 2. Активні операції банку (Кредитування)

Тема 3. Основи та види банківського кредитування

Принципи кредитування (платність, поверненість, строковість) та етапи кредитного процесу.

Кредитування юридичних осіб. Споживче кредитування.

Тема 4. Оцінка кредитоспроможності позичальника.

Методи аналізу фінансового стану клієнта та моніторинг заставного майна.

Модуль 3. Розрахункові, касові та комісійні операції

Тема 5. Розрахунково-касове обслуговування

Відкриття та ведення рахунків, безготівкові розрахунки (платіжні доручення, акредитиви, чеки).

Тема 6. Операції банку з цінними паперами

Емісійна діяльність банку та інвестування у державні/корпоративні облігації.

Тема 7. Валютні операції та міжбанківські розрахунки

Торгівля іноземною валютою на міжбанку, обмінні операції та міжнародні платежі (SWIFT).

Робота через кореспондентські рахунки та систему електронних платежів (СЕП).

Модуль 4. Сучасні сервіси та безпека

Тема 8. Електронний банкінг: Дистанційне обслуговування (Internet-banking), мобільні додатки та фінтех-рішення.

Тема 9. Банківський ризик-менеджмент

Управління ліквідністю, кредитним, ринковим та операційним ризиками.

Таблиця бюджету навчального часу (год)

Тема / завдання	Бюджет навчального часу		
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента
Тема 1.	1	1	2
Тема 2.	3	3	5
Тема 3.	3	3	6
Тема 4.	1	1	6
Тема 5	4	4	6
Тема 6.	4	4	6
Тема 7.	4	4	6
Тема 8.	4	4	6
Тема 9	4	4	6
Підсумкове тестування за модулями			
ІНДЗ 1			15
Всього:	28	28	64

Умовні позначення: ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання.

6. Методи навчання та система оцінювання

Методи навчання включають загальнонаукові (аналіз, синтез, системний підхід) та спеціальні методи, що відповідають специфіці дисципліни: математичні, графічні, статистичні методи, елементи ділових ігор, майстер-класи, кейс-методи, а також залучення мультимедійних технологій та практичні заняття для формування розуміння фінансової системи та її складових.

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Zoom за допомогою поєднання різних форм та методів навчання.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених практичних занять відбувається в індивідуальному порядку під час консультацій (в очному режимі або в режимі on-line на платформі Zoom).

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у студентів навички самостійних досліджень й здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Тему ІНДЗ студенти обирають довільно на початку вивчення дисципліни, виконують її у позааудиторний час, а результати презентують – під час вивчення відповідної теми курсу у формі доповіді з презентацією.

Орієнтовний перелік тем для ІНДЗ (можлива зміна теми, її конкретизація чи генералізація за умови узгодження з викладачем)

ІНДЗ 1

1. Методи оцінки кредитоспроможності фізичних осіб: вітчизняний та зарубіжний досвід.
2. Проблемні кредити: причини виникнення та сучасні методи їх врегулювання.
3. Іпотечне кредитування в Україні: бар'єри розвитку та перспективи відновлення.
4. Кредитування малого та середнього бізнесу.
5. Особливості банківського обслуговування VIP-клієнтів.
6. Лізингові операції банків для підприємств.
7. Факторингові операції як механізм реалізації та роль у забезпеченні ліквідності бізнесу.
8. Цифрова трансформація банківського бізнесу: від традиційних відділень до Neobanks.
9. Впровадження штучного інтелекту в банківський скоринг та обслуговування клієнтів.
10. Криптовалюти та банківська система: загрози чи нові можливості для інвестування?
11. Розвиток мобільного банкінгу: порівняльний аналіз провідних додатків України.
12. Відкритий банкінг (Open Banking): як API змінює взаємодію банку та клієнта.

13. Кібербезпека в банківській сфері: захист від фішингу та соціальної інженерії.
14. Стрес-тестування банків як інструмент забезпечення фінансової стабільності.
15. Управління кредитним ризиком банку в умовах воєнного стану.
16. Ліквідність банку: методи оцінки та інструменти підтримання (LCR, NSFR).
17. Роль Національного банку України у регулюванні діяльності комерційних банків.
18. Депозитна політика банку: як залучити ресурси під час інфляції.
19. Валютні ризики та методи їх хеджування в банківській діяльності.
20. Банківські операції з дорогоцінними металами: інвестиційний аспект.
21. Операції банків на ринку цінних паперів: робота з ОВДП.
22. Міжнародні розрахунки: роль системи SWIFT та альтернативних платіжних каналів.
23. Банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності (експортно-імпортні операції).
24. Екологічний банкінг (Green Banking): фінансування проєктів сталого розвитку.
25. Документарні операції банків: акредитиви та банківські гарантії.

Система оцінювання та вимоги

ІНДЗ оцінюється у 15 балів за наступними критеріями:

15 балів – чіткість і послідовність викладу матеріалу з наведенням актуальних статистичних та інформаційних даних у формі презентації, в повному обсязі володіє матеріалом та активно відповідає на питання учасників обговорення.

10 балів – чіткість і послідовність викладу матеріалу з наведенням актуальних статистичних та інформаційних даних у формі презентації, частково володіє інформацією, участі у дискусії не бере, відповісти на питання без допомоги викладача не може.

5 балів – студент виконав ІНДЗ з наведенням неактуальних статистичних та інформаційних даних без презентації, участі у дискусії не бере, відповісти на питання не може.

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених політикою оцінювання.

Тестування проводиться з використанням автоматизованих систем онлайн-тестування в синхронному або асинхронному режимах. Кількість балів за тест визначається в залежності від критеріїв (складності питання, наявності декількох правильних відповідей на питання тощо).

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчального курсу проводиться на останньому занятті модуля у вигляді тестування.

Робота на практичних заняттях передбачає опрацювання лекційного матеріалу з поєднанням таких форм і методів навчання, як дискусія, публічний виступ, тестування, кейс-завдання, розрахунково-аналітичні завдання тощо.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у студентів навички самостійних досліджень щодо аналізу фінансової та грошово-кредитної систем та її складових й здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни «Банківські операції» є невід'ємною частиною освітнього процесу, спрямованою на поглиблення, узагальнення та закріплення знань. Вона включає такі основні види діяльності: вивчення першоджерел, роботу з нормативно-правовими актами та аналіз актуальної статистичної інформації. Це дозволяє студентам не лише засвоїти теоретичні постулати, а й навчитися застосовувати їх для вирішення практичних завдань.

Підготовка до аудиторних занять передбачає опрацювання матеріалів пройдених лекцій для якісної роботи на наступних практичних заняттях.

Виконання практичних завдань передбачає закріплення теоретичних знань шляхом розв'язання конкретних ситуаційних задач, проведення розрахунків та аналізу реальних фінансових показників.

Самостійне опрацювання тем: вивчення окремих тем або додаткових аспектів дисципліни, які винесені на самостійне опрацювання згідно з навчальною програмою.

Підготовка до контрольних заходів: систематична підготовка до всіх видів поточного та підсумкового контролю, включаючи модульні контрольні роботи та іспит.

Науково-дослідна робота (за бажанням): участь у роботі наукових гуртків, підготовка доповідей для студентських конференцій, написання тез або статей.

Таблиця розподілу балів (2-й семестр, екзамен)

Тема/завдання	Робота на практич./семінар. Занятті	Самостійна робота	ІНДЗ	Всього
Тема 1.	1	1		2
Тема 2.	2	1		3
Тема 3.	2	1		3
Тема 4.	2	1		3
Тема 5.	2	1		3
Тема 6.	2	1		3
Тема 7.	2	2		4
Тема 8.	1	1		2
Тема 9.	1	1		2
Підсумкове тестування за модулями	20			20
Загальна кількість балів за модулями	35	10		45
ІНДЗ 1			15	15
Підсумковий контроль (екзамен)	40			
Загальна кількість балів за семестр	100			

Умовні позначення: ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання.

Формою підсумкового контролю дисципліни є екзамен. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів із навчальної дисципліни здійснюється на підставі сумування оцінок за всі види контролю, які мали місце протягом семестру та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів). Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимально – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

7. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

8. Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу здобувач освіти має регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття, активно працювати, своєчасно та якісно виконувати всі завдання для самостійної роботи та практичні завдання. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані у встановленому порядку. Курс передбачає дотримання принципів **академічної доброчесності**. Усі роботи (практичні, самостійні, контрольні) мають бути виконані самостійно. Виявлення плагіату, списування, фабрикації чи фальсифікації даних призведе до анулювання роботи з оцінкою «0».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичний супровід дисципліни це сукупність усіх навчальних і методичних матеріалів, які використовуються для викладання курсу.

10. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Банківські операції і технології : навч.-метод. посіб. / уклад.: О.М. Гладчук, М.Г. Марич, А.В. Марич, М.П. Федішин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 254 с.
2. Скоморович І. Г. Банківські операції: Навчальний посібник. Львів: Видавництво ПП «Магнолія 2006». 2024. 482 с.
3. Банківська система: навчальний посібник / укл.: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.
4. Мельник С. І., Шевченко Н. В., Висоцька І. Б. Банківська система: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 184 с.
5. Банківська система: підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ. 2000», 2020. 536 с.
6. Банківська система: навчальний посібник. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

Допоміжні (нормативно-правові акти):

1. Заволока Ю.М., Кузьменко О.Ю., Кузьменко В.С. Робота банківської системи та валютного ринку в умовах війни. Економіка та суспільство. 2023. № 50. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2346>
2. Заволока Ю.М., Трубнік Т.Є., Поплюйко Я.В., Ефективність інструментів монетарної політики НБУ в умовах макроекономічної нестабільності Економіка та держава. 2022. №3. С.22-28. <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5143&i=3>
3. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. Ужгород:Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
5. Про Національний банк України: Закон України. Верховна Рада України: веб-сайт.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

6. Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань діяльності Національного банку України діяльність: Закон України. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1811-20#Text>

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної ради України URL: www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/>
3. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/about>